

زردی چیست؟

زردی عبارتست از زرد شدن رنگ پوست، سفیدی چشم و گاهی اوقات اندامهای بدن که به علت افزایش ماده ای به نام (بیلی روبین) در خون بوجود می آید. زردی نوزادان در بیش از 60٪ نوزادان سالم و 80٪ نوزادان نارس در طول هفته اول زندگی قابل مشاهده است.

علت بروز زردی چیست؟

علتهای بروز زردی بسیار زیاد است ولی مهمترین آنها شامل موارد زیر است:

1- نارس بودن سیستم عملکردی کبد

2- ناسازگاری گروههای خونی مادر و نوزاد

3- عفونتهای نوزادی

زردی نوزادان اغلب درمان پذیر است، اما در موارد شدید، در صورتی که درمان انجام نگیرد، بسیار خطرناک بوده و آسیب دائم مغزی به جا می گذارد.

زمان بروز زردی:

برای زمان بروز زردی 3 حالت وجود دارد:

زردی فیزیولوژیک: زردی است که در روز دوم و سوم بعد از تولد بروز می کند و معمولاً در روز چهارم به اوج خود می رسد و بین روزهای پنجم تا هفتم کمتر شده و تا روز دهم از بین می رود.

زردی زودرس: زردی که در هنگام تولد و یا در طی 24

ساعت اول زندگی ایجاد می شود باید مورد توجه باشد. این نوع زردی خطرناک است زیرا ممکن است به علت ناسازگاری

خونی مادر و نوزاد و یا به علت عفونت و یا برخی از بیماریها ایجاد شده باشد.

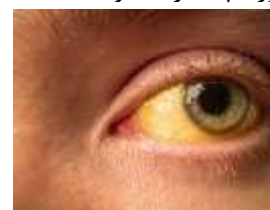
زردی با تاخیر (در نوزاد معمولی تا 14 روز و در نوزاد نارس تا 21 روز طول می کشد). بعضی از نوزادانی که از شیر مادر تغذیه می کنند، دچار زردی می شوند. معمولاً حداکثر میزان زردی در طی هفته های دوم و سوم است. از علل دیگر این نوع زردی عفونت، بیماریهای غده تیروئید و نواقص دستگاه گوارش می باشد.

علائم زردی:

زردی نوزادان ابتدا در چشم دیده شده و بعد پوست زرد می شود. زردی پوست نیز از صورت شروع شده و به سینه، شکم و پاها گسترش می یابد.

توجه کنید که: در صورت عدم توجه به علائم و مراجعه نکردن به موقع به پزشک، زردی نوزاد افزایش یافته و سبب آسیب مغزی می شود و اگر آسیب مغزی بوجود آید علائمی مثل کاهش فعالیت، خواب آلودگی، بیقراری، بی اشتها، گریه های جیغ مانند، تشنج، عقب ماندگی ذهنی و ناشنوایی در نوزاد پدیدار میشود.

عوارض زردی در دوران نوزادی:

1- حرکات غیرارادی و دائمی در تنه و اندامها

2- کاهش شنوایی و در نهایت کری

3- اختلال تکلم

4- عقب افتادگی ذهنی

5- در موارد شدید مرگ

روش های تشخیصی:

زردی نوزاد با دیدن رنگ زرد در پوست و چشم قابل تشخیص است، اما لازم است در صورت مشاهده زردی، آزمایش بیلی روبین سرم انجام گیرد. گاهی آزمایشات دیگری مانند تعیین گروه خون مادر و نوزاد، آزمایش ادرار و سایر آزمایشها نیز جهت نوزاد توصیه می شود.

پیشگیری:

بهترین روش پیشگیری در نوزادانی که در روز دوم و سوم نوزادی دچار زردی می شوند، تغذیه مکرر با شیر مادر است. باید توجه نمود بهترین راه جلوگیری از آسیب مغزی در نوزادانی که در 24 ساعت اول دچار زردی شده اند، انجام آزمایشات فوری برای تعیین علت بیماری در ساعت اول زندگی است.

در مواردی که زردی به علت وجود ناسازگاری گروههای خونی مادر و نوزاد و یا سایر مشکلات نوزادی باشد، تغذیه با شیر مادر به تنهایی نمی تواند بیماری را برطرف کند. در این مواقع توصیه های پزشکی را جدی بگیرید.

توجه کنید:

از دادن شیر خشت، آب قند و ترنجبین به نوزاد دچار زردی خودداری نمایید.

بهرتر است به نوزاد لباسهایی غیر از رنگهای زرد و نارنجی استفاده کنید تا از خطای دید جلوگیری کنید.

درمان:

توجه کنید که با تشخیص و درمان زودرس این بیماری می توان از عوارض آسیب مغزی جلوگیری کرد.

برای درمان این بیماری، پس از اندازه گیری میزان بیلی روبین سرم بسته به شدت زردی و سن نوزاد در برخی مواقع بستری شدن نوزاد و شروع فتوتراپی (درمان با نور) در بیمارستان توصیه می شود.

نوری که در فتوتراپی استفاده می شود با نور لامپهای فلوروسنت (مهتابی) متفاوت است. بنابراین قرار دادن نوزاد زیر نور لامپ مهتابی در منزل تاثیری در درمان زردی ندارد. در موارد شدید بیماری ممکن است نیاز به تعویض خون نوزاد وجود داشته باشد. در بعضی مواقع، بسته به نظر پزشک، تزریق ایمونوگلوبولین وریدی و یا درمان عفونت ادراری ضروری می باشد.

مراقبت های فتوتراپی:

- 1- موقع فتوتراپی چشمها و ناحیه تناسلی بیمار پوشانده شده باشد.
- 2- نوزاد ممکن است دچار اسهال شود. شیر مادر را باید به مقدار کافی به نوزاد رساند.
- 3- نوزاد ممکن است دچار تب و لرز شود که با کنترل علائم حیاتی توسط پرستار اقدامات لازم انجام می شود.
- 4- تمامی پوست بدن باید در تماس با نور باشد.
- 5- روی پوست ممکن است جوشهای قرمز ظاهر شود که باید به پزشک اطلاع داده شود.
- 6- در صورت بالا بودن زردی خون تزریق سرم با دستور پزشک شروع می شود.

مادر عزیز:

طی 48-72 ساعت پس از تولد جهت کنترل زردی نوزاد به پزشک یا مراکز درمانی مراجعه نمایید. در صورتی که نوزاد شما در بیمارستان بستری شود حتما به تغذیه نوزاد با شیر مادر ادامه دهید.

پیگیری:

در 10 درصد نوزادان ترخیص شده، زردی مجددا افزایش یافته که از این تعداد، درصد نیاز به بستری شدن مجدد دارند. توصیه می شود 24 تا 48 ساعت پس از ترخیص جهت بررسی مجدد بیلی روبین به پزشک یا مراکز درمانی نزدیک منزل مراجعه کنید تا در صورت افزایش مجدد زردی اقدامات لازم صورت گیرد.

در مواردی که نوزاد دچار زردی شدید شده است، پس از ترخیص به پزشک مراجعه نمایید تا نوزاد از نظر شنوایی و سایر عوارض احتمالی بررسی شود.

منابع:

-jaundice, *jaundice*, a condition that is common in infants but also can affect children and adults, Aug 11, 2015.

-Maternal Newborn nursing care plan, Carol J. Green – 2015.

کتاب نوزادان نلسون 2018

عنوان	زردی چیست؟
تهیه کننده	معصومه اکبری سارویی
سمت	سر پرستار
تایید کننده	کمیته آموزش به بیمار
سال تهیه	زمستان 1401
ناظر کیفی	واحد آموزش
مسئول علمی بخش	دکتر داوودی متخصص اطفال